

Monumentnummer*: 511388

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 juli 2002
Kadaster deel/nr 82989/21

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Gorinchem		Gorinchem		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Burgstraat	33			4201 AA	Gorinchem		
Keizerstraat	1			4201 XM	Gorinchem		
Keizerstraat	3			4201 XM	Gorinchem		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Gorinchem		C				4737	
Gorinchem		C				4738	

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS omstreeks 1560, gelijktijdig met het belendende pand nr. 31 gebouwd, en aan de Burgstraat voorzien van een classicistische, gepleisterde lijstgevel uit omstreeks 1800. Het pand is vermoedelijk na 1621 verbouwd, en in de grotendeels zeventiende-eeuwse gevels bevinden zich diverse sporen van latere wijzigingen, terwijl enkele onderdelen van de structuur en de constructie nog uit de oudste bouwperiode dateren. Het pand is gelegen binnen het beschermde stadsgezicht van Gorinchem, gesitueerd op een perceel op de hoek van de Burgstraat en de Keizerstraat. Het vormt hier samen met het tegenovergelegen renaissancepand " 't Comt al van Godt" de oostelijke entree naar de middeleeuwse stad.

Het pand is in 1998-1999 gerestaureerd en inwendig heringericht. De aanbouw aan de achterzijde is voor de bescherming van ondergeschikt belang. Bij de restauratie zijn de balklagen aangevuld met gereconstrueerde consoles naar model van bewaard gebleven exemplaren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Halfvrijstaand woonhuis op rechthoekig grondplan, opgetrokken in baksteen en twee bouwlagen en een zolderverdieping met vliering hoog onder een aan de voorzijde afgewolfd zadeldak, belegd met rode Oud-hollandse pannen. Het pand heeft bakgoten op geprofileerde klampen. De gevels zijn opgetrokken in gele, grotendeels zeventiende-eeuwse baksteen, waarbij de voorgevel gepleisterd is en de zij- en achtergevel bij de restauratie in 1998-1999 ontleisterd. In de zij- en achtergevel zijn bij enkele gevelopeningen nog raamomlijstingen en ontlastingsbogen in rode baksteen zichtbaar. De voorgevel aan de Burgstraat is een lijstgevel met regelmatige en symmetrische gevelindeling, met drie in hoogte afnemende bouwlagen. De gevel is vermoedelijk omstreeks 1800 voorzien van pleisterwerk met diepe schijnvoegen. Ter hoogte van de begane grond bestaat de achterliggende gevel uit achttiende eeuws metselwerk in rode baksteen met knipvoeg, voorzien van strekken boven de vensters. De achterliggende gevel ter hoogte van verdieping en zolder is in de late 18e eeuw opnieuw opgemetseld met vermoedelijk hergebruikte baksteen, gele steen met hier en daar een hergebruikte rode baksteen, voorzien van uitgehakte schiften. De benedenpui heeft een in 1947, en opnieuw bij de restauratie in 1998-1999, gewijzigde entree met aan weerszijden grote, in 1947 verlaagde etalageramen met achttiende-eeuwse kozijnen. In de tweede bouwlaag drie hoge zesruits schuiframen, met Empire kozijnen. Voor de zolderverdieping drie vierruits schuiframen. De voorgevel wordt beëindigd met een rijk uitgevoerde houten kroonlijst, ca. 1800, waarin dubbele eierlijsten en een bloktandlijst zijn verwerkt. De rechter zijgevel aan de Keizerstraat bevat metselwerk uit de zeventiende eeuw in gele IJsselsteen, met een in rode baksteen uitgevoerde raamomlijsting en ontlastingsboog bij het oorspronkelijke bolkozijn op de begane grond. In de gevel drie soorten muurankers, respectievelijk ojiefvormig, eenvoudige schieters en schieters met aan de knoop een omgekeerde haak. De gevel kent verder een onregelmatige indeling met een latere zij-ingang met gesneden bovenlicht, een schuifvenster op de verdieping, en een groot winkelvenster geheel links dat, zoals de vensters in de voorgevel, is verlaagd in 1947. De bij de restauratie in 1998 ontleisterde achtergevel kenmerkt zich door eenzelfde 17e-eeuwse gevelarchitectuur in gele IJsselsteen met rode baksteen en eenzelfde soort muurankers. De begane grond is over de volle breedte verdwenen door het wegbreken van de gevel naar aanbouwen in het verleden.

Inwendig bezit het pand een constructie van balklagen met in de zijgevels geplaatste balken, met moer- en kinderbinten in het voorhuis (zuiden) en enkelvoudige balklagen in het achterhuis (noorden). Het pand heeft een Oudhollandse sporenkap waarin twee bouwperiodes herkenbaar zijn (tweede helft 16e eeuw en 17e eeuw) met vier eikenhouten spanten met gesneden telmerken. Het moer- en kinderbintplafond op de begane grond van het voorhuis heeft onder de moerbalken nog een aantal oorspronkelijke, fraai bewerkte balkconsoles met diamantkoppen. De enkelvoudige balklagen van het achterhuis zijn uitgevoerd met eenvoudige, geprofileerde consoles. Het voorhuis heeft op de verdieping moer- en kinderbinten met grotendeels weggezaagde consoles, en met een bewaard gebleven console met diamantkop. Het achterhuis heeft een balkenplafond met vier consoles. Sporen van een grote schouw met brede boezem tegen de linkerwand op de verdieping. Het interieur bezit voorts het restant van een vroeg zeventiende-eeuwse spiltrap vanaf de verdieping naar de zolder. De spiltrap heeft oortjes en een zich verjongende achtkantige spil. Hieronder een 19e-eeuwse bordestrap van begane grond naar verdieping, voorzien van gietijzeren spijlen. Tegen een wand in de woonkamer bevindt zich de bij de restauratie verplaatste aftimmering van de trap. Deze scheidingswand is met houten stijl- en regelwerk met rolwerk gedecoreerd, en stamt vermoedelijk uit de 19e eeuw, met wellicht hergebruik van oudere onderdelen.

Waardering

Het woonhuis aan de Burgstraat is van algemeen belang vanwege cultuurhistorische, architectuurhistorische en bouwhistorische waarde als voorbeeld van een in oorsprong zestiende eeuws woonhuis, met een relatief gaaf bewaarde constructie uit de zeventiende eeuw met onderdelen uit de zestiende en de achttiende eeuw, en enkele zeldzame interieurelementen zoals een spiltrap, balklagen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met sleutelstukken en een met snijwerk gedecoreerde houten scheidingswand. Het pand heeft bouwhistorische waarde vanwege de ouderdom van de onderdelen en de goede afleesbaarheid van diverse bouwfases in het casco. Het woonhuis heeft situationele waarde vanwege de ligging aan de voormalige oostgrens van de historische kern van Gorinchem en ensemblewaarde met het naastgelegen pand Burchtstraat 31.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis